

Vladi Republike Srbije
Predsjedništvu Bosne i Hercegovine
Vladi Kosova

7. februar 2009.

Poštovana gospodo,

Na Regionalnoj konferenciji „Koliko matične države brinu o svojim nevidljivim građanima?“, koja je održana 30-31. januara u Kraljevu, Srbija, a na kojoj su učestvovala 24 predstavnika 12 relevantnih nevladinih organizacija iz Srbije, Bosne i Hercegovine i Kosova, učesnici konferencije su razmatrali probleme sa kojima se sučavaju izbegla/prognana/raseljena lica, kao i povratnici (readmisanti) iz EU, u regionu, kao i načine njihovog rešavanja.

Nakon dvodnevne diskusije, učesnici Konferencije su definisali zaključke, kao i preporuke, kojima se preporučuju mere i aktivnosti koje je neophodno preduzeti da bi se zaštitila i ostvarila osnovna ljudska prava izbeglih/raseljenih/prognanih lica, kao i povratnika, u državama regiona.

Aktivnosti koje vlade država trebaju hitno realizovati su sledeće:

Neophodno je da Vlada Republike Srbije:

- Omogući ponovo otvaranje kancelarija Kosovske imovinske agencije u Srbiji, kako bi obezbedila lakši pristup raseljenim licima u ostvarivanju njihovih imovinskih prava i prava iz privatizacije kosovskih preduzeća.
- Pokrene inicijativu da pored individualnog, podrži i organizovan povratak, podržan od strane Vlade Republike Srbije i Vlade Kosova.
- Omogući raseljenim licima sa Kosova slobodu i pravo na integraciju u Republici Srbiji, kreiranjem transparentnih programa integracije.
- Svoj stav o neučešću srpske zajednice u radu kosovskih institucija učini što više fleksibilnim, i da insistira na učešću Srba i nealbanaca u radu lokalnih službi u sredinama gde je to od posebnog značaja za razvoj i održivost povratka.
- Preporuči i sastavi više zajedničkih dokumenata o održivosti povratka na Kosovo sa ciljem da se pronađu i ponude bolja i efektivnija rešenja za konkretne probleme.
- Insistira na međusobnom dijalogu sa kosovskim institucijama i službama, o svim pitanjima i na svim nivoima vlasti.

Neophodno je da Vlada Kosova:

- Obezbedi slobodu kretanja i bezbednost svih pripadnika manjinskih zajednica i da nedvosmisleno podržava povratak na Kosovo stvaranjem atmosfere poverenja u kosovske institucije i lokalne organe vlasti.
- Obezbedi pravo na upotrebu maternjeg jezika (potpuna implementacija Zakona o Službenim Jezicima) u svim institucijama Kosova i da podstiče rad Komisije za jezike, koja je obrazovana 21. marta 2007. godine.
- Obezbedi primenu svoje odluke 5-154, od 28. juna 2005. o zaposlenju pripadnika manjinskih zajednica, u kojoj je definisan procenat pripadnika manjinskih zajednica koji treba da budu zaposleni u institucijama i službama Kosova.
- Obezbedi ravnomerni razvoj infrastrukture na celokupnoj teritoriji Kosova, a posebno u sredinama gde je interesovanje za povratak povećano.
- Omogući i pospešuje nesmetanu obnovu verskih i kulturnih objekata, kao i da insistira na izgradnji razumevanja, tolerancije i poštovanja verskih opredeljenja svih građana/ki Kosova.

Neophodno je da Predsjedništvo Bosne i Hercegovine:

- Pokrene rad postojećih institucija koje treba da podrže povratak, na način da prisutnu neefikasnost u radu tih službi otklone doslednom i potpunom primjenom zakona i uredbi koje se odnose na održivost povratka.
- Omogući adekvatnu finansijsku podršku svim nivoima vlasti i lokalnim službama u sredinama gde je interesovanje za povratak izraženije i u značajnijem procentu realizovano, a sve u cilju održivosti povratka.
- Preduzme konkretne mjere u pogledu uticaja na lokalne organe vlasti radi obezbjeđenja sigurnosti povratnika i otkrivanja učinioca krivičnih dela počinjenih prema povratnicima.
- Kreira programe ekonomske pomoći povratnicima u sredinama gde je zapošljavanje posebno otežano.
- Utiče na sve nivoe vlasti da poštuju ravnopravnost u postupku zapošljavanja u državnim institucijama i da omoguće svim pripadnicima povratničkih zajednica neometan pristup relevantnim državnim tijelima.
- Zahtjeva jednaku primjenu zakona u svim kantonima, posebno u onim sredinama gde je povratak izraženiji, kao i da izvrši uticaj na lokalne institucije vlasti da grade povjerenje povratničkih zajednica u svoj rad na način što će svoje aktivnosti prema povratnicima učiniti transparentnijim i efikasnijim.
- Usvoji inicijative relevantnih NVO-a za promjenu Zakona o socijalnoj skrbi u djelu koji se odnosi na ugrožene kategorije stanovništva, a čime bi bili obuhvaćeni i povratnici u BiH.
- Spreči segregaciju učenika u školama, na nacionalnoj osnovi.
- Omogući pristup predstavnicima relevantnih NVO-a da se uključe u rad Komisije koja donosi odluke od značaja za povratničku populaciju, s ciljem što efikasnijeg identifikovanja i rješavanja postojećih problema u procesu povratka.
- Ratifikuje Evropsku deklaraciju o ljudskim pravima.

S poštovanjem,

1. Forum nevladinih organizacija-Kraljevo, Srbija
Radovan Milićević, Izvršni menadžer
2. Fond za humanitarno pravo-Kosovo
3. Žene Srebrenice, BiH
4. Regionalni centar građanske akcije LINGVA, Srbija
5. ESPO, BiH
6. Kraljevački centar za ljudska prava, Srbija
7. U.G. Orhideja, BiH
8. Udruženje povratnika „Reintegracija”, Srbija
9. U.G. Zamisli Srbiju, Srbija

Prosledjeno:

Medjunarodnim institucijama i organizacijama